

Profesionālo studiju programmas
“Svešvalodu skolotājs”
ar specializācijām: angļu (vācu, franču, zviedru)
valodas skolotājs
pašnovērtējums par 2003./2004. studiju gadu

1. Studiju programmas mērķi un uzdevumi. Izmaiņas, ja tādas ir.	3
2. Studiju programmas struktūra.	3
2.1. Studiju programmas kvantitatīvās izmaiņas attiecīgajās programmas sadaļās. Izmaiņu analīze un pamatojums. Studiju kursu sadalījuma atbilstība valsts standartiem (Ministru kabineta noteikumiem).	3
2.2. Studiju kursu satura izmaiņas. Izmaiņu analīze, izmaiņu nepieciešamība (pielikumā - jauno studiju kursu apraksti).	4
3. Studiju programmas realizācija.	4
3.1. Izmantotās studiju formas: lekcijas, semināri, laboratorijas darbi, individuālais darbs, komandas (grupu) darbs u.c. Izmantoto formu apraksts, izvēles pamatojums un analīze.	4
3.2. Attiecība starp kontaktnodarbībām un studentu patstāvīgo darbu. Ja kontaktnodarbības sastāda vairāk par 50% no KP, ir nepieciešams tā pamatojums (pielikumā fakultātes Domes vai nodaļas Padomes lēmums).	6
3.3. Studiju plāns, tā uzbūves atbilstība programmas mērķiem un uzdevumiem (pielikumā – studiju plāns par iepriekšējo studiju gadu).	6
4. Ar studiju programmu saistītā pētnieciskā darbība.	6
4.1. Akadēmiskā personāla pētnieciskais darbs. Pētnieciskā un studiju darba mijiedarbība.	6
4.2. Studējošo iesaistīšana pētnieciskajā darbā. Studiju, bakalaura, maģistra darbu tēmu atbilstība studiju programmas saturam (pielikumā – aizstāvēto kvalifikācijas, bakalaura un maģistra darbu saraksts).	7
5. Vērtēšanas sistēma.	7
5.1. Izmantotās studiju vērtēšanas un izvērtēšanas metodes, to apraksts, izvēles pamatojums un analīze.	7
5.2. Novērtēšanas biežums (nepārtrauktā novērtēšana vai novērtēšana tikai semestra beigās). Izvēles pamatojums.	8
6. Studējošo līdzdalība studiju procesa pilnveidē.	8
6.1. Studējošo aptauju (par pasniedzējiem, studiju kursiem u.c.) rezultāti un analīze (pielikumā - aptauju anketu paraugi).	8
6.2. Absolventu un darba devēju aptaujas. Programmas beidzēju nodarbinātība.	8
7. Studiju programmas akadēmiskais, vispārējais personāls.	8
7.1. Akadēmiskā, vispārējā personāla skaits, tā izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.	8

7.2. Akadēmiskā personāla kvalifikācijas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (pielikumā personāla atjaunošanas, apmācības un attīstības plāns).....	9
7.3. Pamatdarbā strādājošā akadēmiskā personāla īpatsvars studiju programmā.....	9
7.4. Konkrētas ar personālu saistītas problēmas, kas ietekmē programmas kvalitāti.....	9
8. Finansēšanas avoti, programmas materiālais nodrošinājums.....	9
8.1. Studiju programmas finansēšana.....	9
8.2. Auditorijas, laboratorijas, kabineti, darbnīcas: to skaita, lieluma un aprīkojuma atbilstība studiju programmas mērķiem un uzdevumiem. Izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. .	10
8.3. Programmas nodrošinājums ar nepieciešamo literatūru un informāciju. Izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.....	10
9. Ārējie sakari.....	10
9.1. Saikne ar darba devējiem studiju programmas mērķu un uzdevumu izpildes kontekstā....	10
9.2. Sadarbība ar līdzīgām studiju programmām savā valstī un ārvalstīs.....	11
9.3. Ārvalstu docētāju skaits, kas strādā studiju programmā (sadalījums pa valstīm).....	11
9.4. Studējošo skaits, kas studējuši ārzemēs (sadalījums pa valstīm).....	11
9.5. Ārvalstu studējošo skaits programmā (sadalījums pa valstīm).....	12

1. Studiju programmas mērķi un uzdevumi. Izmaiņas, ja tādas ir.

Mērķi :

- Nodrošināt studējošiem iespēju iegūt svešvalodu skolotāja profesionālo kvalifikāciju, kas ietver svešvalodu zināšanas un prasmes, valodniecības, literatūras, pedagogijas un psiholoģijas zināšanas, prasmi mūsdienīgi organizēt un vadīt skolēnu mācību un pētniecisko darbu, radošu attieksmi pret pedagogu darbu un cieņu pret skolēna personību.
- Parādīt galvenos mūsdienu svešvalodas mācīšanas teorijas komponentus un uz šī pamata iemācīt studentus izmantot teorētiskās atziņas praksē, pievērst īpašu uzmanību svešvalodu mācīšanai sākuma stadijā.
- Iemācīt studentus kritiski analizēt svešvalodas stundas, lai vēlāk, profesijā strādājot, viņi varētu paškritiski izvērtēt savu darbu.

Uzdevumi:

- Sniegt teorētiski praktiskās zināšanas, nepieciešamos metodiskos
- principus un iemaņas skolotāja darbam.
- Veidot un attīstīt svešvalodu skolotāja profesionālās iemaņas, mācīt valodas prasmes: audiēšanas prasmi, sarunvalodas prasmi, lasītprasmi, rakstītprasmi.
- Veicināt un attīstīt studējošu tieksmes un nepieciešamību
 - pēc pašizglītības, sekmējot mūžizglītību,
 - pēc dziņas atrast savu individuālo mācīšanās stilu.

Līdz šim nepieciešamība mainīt studiju programmas uzdevumus nav radusies.

2. Studiju programmas struktūra.

2.1. Studiju programmas kvantitatīvās izmaiņas attiecīgajās programmas sadaļās. Izmaiņu analīze un pamatojums. Studiju kursu sadalījuma atbilstība valsts standartiem (Ministru kabineta noteikumiem).

Izmaiņu nav.

Skolotāja profesija ir viena no visvairāk pieprasītām profesijām mūsdienu sabiedrībā Latvijā, it īpaši Latgales reģionā, jo aptuveni 25% no šeit strādājošajiem svešvalodu skolotājiem ir pirmspensijas vai pensijas vecumā.

Programma ir sastādīta tā, lai profesionālajā programmā studējošie reizē varētu apgūt DIVAS svešvalodas, kas ir ļoti svarīgi mūsdienu Eiropas multilingvālajā situācijā.

Profesionālā programma veidota uz bakalaura programmas bāzes, tikai speciālo teorētisko akadēmiskās izglītības kursu (A2 daļa) vietā ir profesionālā bloka kursi (Ap daļa).

Profesionālā programma sastāv no bakalaura programmas

A1 - (64KP) un B1 daļas (61 KP)

B1 – (61 KP) ietver obligātās izvēles kursus (otrā svešvaloda) un

Bp – (6 KP) – brīvas izvēles kursus.

C daļa – (4 KP) ietver citu zinātņu nozaru brīvas izvēles kursus.

Ap – (42 KP) sastāv no priekšmetiem svešvalodu mācīšanas metodikā, psiholoģijā un pedagoģijā.

Salīdzinājumā ar iepriekšējām DU realizētajām programmām, šī programma ir bagātināta ar jauniem studiju kursiem, ar elastīgākām, brīvākām un lielākām individuālās izvēles iespējām. Tagad students pats aktīvi piedalās izglītošanās procesā, izvēloties studiju kursus. Šī programma veicina vidusskolas svešvalodu skolotāju kvalifikācijas paaugstināšanu, ko paredz Latvijā veiktā izglītības sistēmas reforma saskaņā ar Eiropas standartiem.

2.2. Studiju kursu satura izmaiņas. Izmaiņu analīze, izmaiņu nepieciešamība (pielikumā - jauno studiju kursu apraksti).

Angļu valodas mācīšanas metodikas kurss tika papildināts ar “Angļu valodas mācīšana jaunākajās klasēs” sadaļu. Tas bija nepieciešams sakarā ar to, ka arvien populārāka kļuvusi tendence sākt svešvalodu mācīšanu jau sākumposmā, un līdz ar to tam jāvelta vairāk laika.

3. Studiju programmas realizācija.

3.1. Izmantotās studiju formas: lekcijas, semināri, laboratorijas darbi, individuālais darbs, komandas (grupu) darbs u.c. Izmantoto formu apraksts, izvēles pamatojums un analīze.

Programmas realizācijas formās nav ieviestas būtiskas izmaiņas.

Ņemot vērā svešvalodu mācību disciplīnu specifiku, priekšroka tiek dota sekojošām studiju formām: lekcijas, semināri, laboratorijas darbi, individuālais darbs, praktiskie darbi.

Lekcijas un semināri notiek teorētiskajās disciplīnās. Stundu skaits, kas veltīts lekcijām parasti pārsniedz semināriem veltīto stundu skaitu. Pamatojums:

- 1) nepietiekama teorētiskās literatūras nodrošinājuma kompensācija;
- 2) iespēja uzskatāmi pasniegt teorētisko materiālu;
- 3) nepieciešamība iepazīstināt studējošos ar zinātniskās informācijas analīzes paņēmieniem, attīstīt viņu prasmi izdarīt atbilstošus secinājumus;
- 4) nepieciešamība izstrādāt optimālu virzienu noteiktas mācību disciplīnas apgūvē.

Semināri. Pamatojums:

- 1) semināri motivē studējošos radošai attieksmei pret darbu;
- 2) attīsta studējošo prasmes darboties grupā;
- 3) veicina kritiskas domāšanas attīstību;
- 4) pateicoties interaktīvai metodei, tiek papildinātas studējošo faktiskās zināšanas;
- 5) nodrošina kvalitatīvu studējošo zināšanu pārbaudi;
- 6) veicina zinātnisku diskusiju.

Laboratorijas darbi. Šī studiju forma tiek izmantota pirmajos studiju gados, un galvenokārt ir saistīta ar pareizas izrunas apguvi. Studējošie laboratorijas darbus pilda gan patstāvīgi, gan docētāja vadībā.

Individuālais darbs. Pamatojums:

- 1) nepieciešamība padziļināti izpētīt noteiktus metodikas un literatūrzinātnes jautājumus, izmantojot zinātnisko literatūru;
- 2) studējošo konsultācijas, ja nav pietiekami labi apgūts mācību materiāls;
- 3) studiju darbu izstrāde.

Grupu darbs kļuva ļoti efektīvi un populāri.

Bez jau iepriekš minētajām efektīvām svešvalodu skolotāju sagatavošanas formām, jāmin arī tādas formas kā mikroapmācība, savstarpējā apmācība, kā arī novērošana un informācijas reģistrēšana. Tam nolūkam tiek izstrādātas stundu novērošanas lapas, un savāktie dati pēc tam tiek analizēti un apkopoti. Tiek izmantots arī darbs grupās, īpaši izgatavojot mācību materiālus un strādājot ar videofilmām.

3.2. Attiecība starp kontaktnodarbībām un studentu patstāvīgo darbu. Ja kontaktnodarbības sastāda vairāk par 50% no KP, ir nepieciešams tā pamatojums (pielikumā fakultātes Domes vai nodaļas Padomes lēmums).

Kontaktstundu skaits nepārsniedz 50 % no kopīga.

3.3. Studiju plāns, tā uzbūves atbilstība programmas mērķiem un uzdevumiem (pielikumā – studiju plāns par iepriekšējo studiju gadu).

Studiju plāns atbilst profesionālo studiju programmas (“Angļu, vācu, franču, zviedru valodas” skolotājs) mērķiem un uzdevumiem.

Studiju plāns 1. pielikumā.

4. Ar studiju programmu saistītā pētnieciskā darbība.

4.1. Akadēmiskā personāla pētnieciskais darbs. Pētnieciskā un studiju darba mijiedarbība.

Zinātnisko referātu un doktora disertāciju tematikas izvēle ir vērsta uz to, lai paaugstinātu studiju disciplīnu satura kvalitāti. Doktorante N.Sargsjane ir izstrādājusi jaunu lekciju kursu “Ievads sociolingvistikā”, L.Sardiko – “Angļu valodas rakstu formas pragmatiskie aspekti”, O.Šostaka ir pilnveidojusi kursu “Teksta interpretācija”, izmantojot jaunākos avotus, kas publicēti ASV.

Stratēģiskie pētījumu virzieni:

1. Svešvalodu mācību metodika un valodu politika sociolingvistiskā aspektā.
2. Salīdzināmā un sastatāmā valodniecība.
3. ASV un Lielbritānijas literatūra.

Doktorante Astrīda Skrinda strādā pie tēmas “Komunikatīvā pieeja angļu valodas mācības”.

Metodiķes Dr.O.Šostaka un Dr.L.Sardiko aktīvi piedalījās studiju kursa “Angļu valodas mācīšanas metodika” programmas sastādīšanā. 2003./2004. studiju gada laikā šī programma tika izstrādāta Britu padomes vadībā.

Programma “Angļu valodas mācību metodika” ir kopīga visās Latvijas augstskolās, kuras gatavo angļu valodas skolotājus.

Docētājas O.Šostaka un L.Sardiko ir saņēmušas īpašus sertifikātus “Angļu valodas mācību metodīkis”, kuri tika izsniegti Britu padomes projekta “PRESETT Education, towards independence and sustainability” darba rezultātā.

Projekta “PRESETT Education, towards independence and sustainability “ darba ietvaros Britu padomē DU tika organizēta zinātniski praktiska konference, kurā piedalījās Latvijas metodiķi, skolotāji – mentori, un DU IV un Y kursu studenti – topošie DU angļu valodas skolotāji.

“Lielbritānijas un ASV literatūra.” Vad.: lekt.A.Dunskis, izpild.:

V.Siliņa un J.Semeņeca. As.V. Siliņa ir sagatavojusi publikācijai lekciju kursu “19.gs. britu un amerikāņu literatūrā”.

DU Humanitārās fakultātes XIV zinātniskajos lasījumos piedalījās:

Doc.L.Rumjanceva ar referātu “Pronunciation and Listening Comprehension Problems”, doc.O.Šostaka ar referātu “The Role of Effective Teaching Strategies in Teacher Education”, lekt.N.Minova ar referātu “To the History of Inservice Teacher Training in Daugavpils University”.

4.2. Studējošo iesaistīšana pētnieciskajā darbā. Studiju, bakalaura, maģistra darbu tēmu atbilstība studiju programmas saturam (pielikumā – aizstāvēto kvalifikācijas, bakalaura un maģistra darbu saraksts).

Studenti nerakstīja zinātniskos darbus angļu (vācu, franču, zviedru) valodas mācību metodikā, viņi ir tagad filoloģijas bakalauri.

5. Vērtēšanas sistēma.

5.1. Izmantotās studiju vērtēšanas un izvērtēšanas metodes, to apraksts, izvēles pamatojums un analīze.

Vērtēšanas metodes: kombinētā vērtēšanas sistēma – nepārtrauktā novērtēšana un novērtēšana semestra beigās. Nepārtrauktā novērtēšana turpinās semestra gaitā visos studiju gados. Tiek izmantotas rakstiskas un mutiskas pārbaudes formas: kontroldarbi, testi, domraksti, referāti (teorētiskajās studiju disciplīnās). Tiek vērtēti arī mājas darbi. Studenti mācās plānot mācību procesu grupu darba, mikroapmācības, savstarpējās apmācības un videofilmu stundu laikā. Semestra beigās notiek apkopojoši kontroldarbi, diferencētās ieskaites un eksāmens. Studiju darbus, studiju programmas noslēguma eksāmenus vērtē komisija.

5.2. Novērtēšanas biežums (nepārtrauktā novērtēšana vai novērtēšana tikai semestra beigās). Izvēles pamatojums.

Studējošo zināšanu novērtēšana notiek sistemātiski, apgūstot noteiktu tēmu. Semestra beigās ir diferencētās ieskaites, bet studiju gada beigās galvenokārt ir eksāmeni. Atkarībā no studiju disciplīnas specifikas, eksāmeni var būt gan rakstiskā, gan mutiskā formā.

6. Studējošo līdzdalība studiju procesa pilnveidē.

6.1. Studējošo aptauju (par pasniedzējiem, studiju kursiem u.c.) rezultāti un analīze (pielikumā - aptauju anketu paraugi).

Tika veikta studējošo aptauja, un analīze rāda, ka studējošie ir apmierināti ar programmā paredzēto kursu saturu, pasniegšanas metodēm un pasniedzēju izvirzītajām prasībām. Arī zināšanu vērtēšanas sistēma un darba plānošana studentus apmierina. Taču tikai daļēji apmierinošs stāvoklis ir ar mācību programmā paredzēto priekšmetu apgūšanai nepieciešamo literatūru. Apmierina literatūras klāsts, kas paredzēts ASV un britu kultūrstudijām, tomēr pārējos priekšmetos ļoti daudz jākopē (anketas paraugs 2. pielikumā).

6.2. Absolventu un darba devēju aptaujas. Programmas beidzēju nodarbinātība.

Tika saņemtas mutiskas un rakstiskas atsauksmes no vidusskolām: Nr.1, Nr.4, Nr.9, Nr.12, Nr.13, DU absolventu darbs tika augsti novērtēts. DU absolventi strādā vairākās pilsētas un rajona skolās. Divi 2003./2004. studiju gada absolventi veiksmīgi strādā DU Angļu valodas katedrā.

7. Studiju programmas akadēmiskais, vispārējais personāls.

7.1. Akadēmiskā, vispārējā personāla skaits, tā izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

“Svešvalodu skolotājs” programmā strādāja 26 docētāji.

Skolotāja profesionālo programmu realizēja:

Dr. habil. filol. - 3

Dr. asoc. prof. - 1

Dr. paed. - 8

Maģ. paed. - 10
Maģistrantes - 4

Izmaiņas un pamatojums: Lektore Gabrielas Chortes (Francija) vietā strādāja lektore Delphine Vialette, tā kā viņai bija tiesības strādāt pie mums divus gadus.

7.2. Akadēmiskā personāla kvalifikācijas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (pielikumā personāla atjaunošanas, apmācības un attīstības plāns).

Lielākā vairuma akadēmiskā personāla kvalifikācija atbilst augstskolu likuma prasībām, 0,2% akadēmiskā personāla turpina studijas maģistrantūrā.

3. pielikumā akadēmiskā personāla atjaunošanas, apmācības un attīstības plāns.

7.3. Pamatdarbā strādājošā akadēmiskā personāla īpatsvars studiju programmā.

Angļu valodas katedrā ir nodarbināti 25 docētāji. 20 docētājiem, kas sastāda 98 % no kopējā docētāju skaita, darbs universitātē ir pamatdarbs.

7.4. Konkrētas ar personālu saistītas problēmas, kas ietekmē programmas kvalitāti.

Perspektīvā ir plānots, ka katedrā būs lielāks docētāju skaits, kuri ir ieguvuši augstākos zinātniskos grādus. Bet neatrisināmu problēmu, kas saistītas ar katedras personālu, nav.

8. Finansēšanas avoti, programmas materiālais nodrošinājums.

8.1. Studiju programmas finansēšana.

Studiju programma tiek finansēta galvenokārt no DU budžeta, finansējums tiek piesaistīts arī no maksas programmām (skolotāja, maģistra, neklātienēs).

8.2. Auditorijas, laboratorijas, kabineti, darbnīcas: to skaits, lieluma un aprīkojuma atbilstība studiju programmas mērķiem un uzdevumiem. Izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

Auditoriju skaits ir pietiekams, to lielums un aprīkojums atbilst studiju programmas mērķu un uzdevumu īstenošanai.

Ir lielas auditorijas, kas paredzētas plūsmas lekcijām. Katedrā ir datori, printeri, kodoskopu kopētājs, audio un videofilmu.

8.3. Programmas nodrošinājums ar nepieciešamo literatūru un informāciju. Izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

Nodrošinājums ar mācību literatūru svešvalodu mācību metodikā ir diezgan labs. Studentiem ir iespēja izmantot Britu padomes bibliotēkas grāmatas, kā arī Daugavpils prinča Čārlza vārdā nosauktā valodas centra bibliotēku.

Mācību literatūra tika papildināta visa gada laikā. Bibliotēka iegādājās mācību grāmatas angļu valodas mācību metodikās 50 eksemplārus. Zviedrijas, ASV, Francijas, Lielbritānijas viestniecības atsūtīja savus informatīvos materiālus. Zviedrijas Institūts atsūtīja mācību un literatūras grāmatas. Zviedrijas vēstnieks uzdāvināja 3 mācību grāmatas vēsturē un 10 zviedru literatūras grāmatas.

Pasūtītas grāmatas lingvistikā. Izdota mācību grāmatas: B.Kalniņa, L. Rumjanceva English Grammar. Morphology. Part I. Un English Grammar. Practice. Part I, Part II. Mūsu lasītavā pasūtīti un nodoti studentu rīcībā šādi ārzemju žurnāli: 1/ "Language teaching" The international research resource for language professionals. Cambridge University Press. 2/ "Studies Second Language acquisition" Cambridge University Press. 3/ "English Language Linguistics". Cambridge University Press. 4/ "English Today" The International Review of the English language".

9. Ārējie sakari.

9.1. Saikne ar darba devējiem studiju programmas mērķu un uzdevumu izpildes kontekstā.

Praktizējoši skolotāji studē maģistrantūras programmas angļu valodas mācību metodikas nozarē, tādējādi paaugstinot savu profesionālo līmeni. Maģistrantūras programma ietver metodikas kursus augsti kvalificētu angļu valodas skolotāju un augstskolas pasniedzēju sagatavošanai. Maģistrantūras programmās piedalās arī bakalauri, DU absolventi, kuri strādā biznesa struktūrās.

9.2. Sadarbība ar līdzīgām studiju programmām savā valstī un ārvalstīs.

Angļu valodas katedras docētāji uztur pastāvīgu saikni ar daudzām ārvalstu augstskolām, kam ir līdzīgas studiju programmas, un piedalās tur organizētajos semināros un zinātniskajās konferencēs. Šo augstskolu docētāji piedalās arī DU organizētajās zinātniskajās konferencēs. Akadēmiskā programma tiek realizēta ar aktīvu vieslektoru no Latvijas, Zviedrijas un Francijas piedalīšanos. Lektori lasa lekcijas valodniecībā, kā arī vada valodas kursus. Ir nodibināta sadarbība ar Latvijas Zinātņu akadēmiju, Viļņas, Kauņas, Šauļu universitātēm un Rēzeknes augstskolu.

Ļoti auglīga sadarbība izveidojusies ar augstskolām, kuras sagatavo skolotājus Latvijas skolām. Britu padomes projekta "PRESETT Partnership" ietvaros notiek sadarbība ar LU, Liepājas Pedagoģisko akadēmiju un Rēzeknes Augstskolu.

9.3. Ārvalstu docētāju skaits, kas strādā studiju programmā (sadalījums pa valstīm).

Noslēgts savstarpējs līgums ar Zviedrijas institūtu Stokholmā, saskaņā ar kuru zviedru valodas docētāji tiek sistemātiski nodarbināti kā zviedru valodas vieslektori Humanitārajā fakultātē.

Saskaņā ar augšminēto līgumu DU strādāja docētājs:
Vieslektors Šels Rindars (Zviedrija, Stokholma): 20.oktobrī,
26.februārī, 24.marts, 8. aprīlī.

Vieslektore no Francijas Delphine Vialette strādā jau otro studiju gadu kā franču valodas docētāja uz individuāla līguma pamata.

9.4. Studējošo skaits, kas studējuši ārzemēs (sadalījums pa valstīm).

2003./2004. st. gadā III kursa studentes Natalja Lapkovska un Olga Tomilina, Julianna Sosnovska studēja Stokholmas universitātē, Irina Avreiceviča Lundas universitātē, Evelīna Hotjkina (IV k.) Hemsas tautas augstskolā, Linda Berģe (IV k.) Kalmāras tautas augstskolā (Zviedrija).

9.5. Ārvalstu studējošo skaits programmā (sadalījums pa valstīm).

-

2004.20.08.

Studiju programmas direktore
Dr.ped. O.Šostaka